

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 536/2025-70

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného URBAN & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-9Ct/12/2003 (pôvodne pod sp. zn. 9Ct/12/2003) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-9Ct/12/2003 (pôvodne pod sp. zn. 9Ct/12/2003) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, ako aj jeho základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 17 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-9Ct/12/2003 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadost'učinenie **11 000 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 31. januára 2025 a doplnenou podaniami z 10. marca 2025, 28. marca 2025, 2. apríla 2025, 29. júla 2025 a 23. septembra 2025 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 17 ods. 1 charty a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-9Ct/12/2003 (pôvodne pod sp. zn. 9Ct/12/2003) (ďalej len „napadnuté konanie“), postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2Co/90/2010, 2Co/64/2012, 2Co/274/2014, 2Co/138/2016 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1Cdo/109/2012, 2Cdo/171/2018, 2Cdo/323/2020, 4CdoPr/2/2024. Zároveň navrhol, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal mu finančné zadost'učinenie v celkovej sume 138 000 eur (z toho 63 000 eur od mestského súdu, 45 000 eur od krajského súdu a 30 000 eur od najvyššieho súdu) a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 536/2025-40 zo 14. októbra 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 47 charty a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom mestského súdu v napadnutom konaní a vo zvyšnej časti (vo vzťahu ku krajskému súdu a najvyššiemu súdu, pozn.) bola ústavná sťažnosť odmietnutá.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a doplnení, ako aj vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že na základe žaloby doručenej okresnému súdu 29. apríla 2003 sa sťažovateľ ako žalobca domáhal proti Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s. (ďalej len „žalovaná“), určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou a po zmene žaloby na pojednávaní konanom 5. mája 2009 aj náhrady mzdy od 1. marca 2003 do doby, keď mu bude umožnený výkon práce.

4. Okresný súd prvým rozsudkom z 18. februára 2010 žalobu zamietol, krajský súd ho však uznesením sp. zn. 2Co/90/2010 z 27. apríla 2011 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočného preskúmania splnenia hmotnoprávnych podmienok výpovede (najmä prerokovanie výpovede so zástupcami zamestnancov a splnenie ponukovej povinnosti).

5. Okresný súd ďalším rozsudkom z 24. novembra 2011 opätovne žalobu zamietol, teraz z dôvodu oneskoreného podania žaloby po uplynutí prekluzívnej lehoty dvoch mesiacov v zmysle § 77 Zákonníka práce. Krajský súd uznesením sp. zn. 2Co/64/2012 zo 14. marca 2012 tento druhý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho

posúdenia veci vzhľadom na právny záver krajského súdu o podaní žaloby v rámci prekluzívnej lehoty. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1Cdo/109/2012 z 18. februára 2014 uznesenie krajského súdu zo 14. marca 2012 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie vzhľadom na nedostatočné odôvodnenie uvedeného uznesenia. Krajský súd uznesením sp. zn. 2Co/274/2014 z 18. februára 2015 rozsudok z 24. novembra 2011 opätovne zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z rovnakého dôvodu (včasnosť podania žaloby).

6. Okresný súd (v poradí tretím, pozn.) rozsudkom z 11. februára 2016 určil, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou je neplatné a pracovný pomer medzi sťažovateľom a žalovanou trvá (výrok 1), zamietol návrh žalovanej na rozhodnutie o tom, že pracovný pomer medzi sťažovateľom a žalovanou končí, keďže od nej nemožno spravodlivo požadovať, aby sťažovateľa naďalej zamestnával (výrok 2), a zamietol žalobu v časti uplatneného nároku na náhradu mzdy (výrok 3). Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2Co/138/2016 z 29. novembra 2017, právoplatným 22. januára 2018, potvrdil výrok rozsudku z 11. februára 2016 o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru, zrušil výrok v časti zamietnutej žaloby o náhradu mzdy a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a odmietol odvolanie intervenienta na strane žalobcu.

7. Proti rozsudku krajského súdu (proti potvrdzujúcemu výroku o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru a proti zrušujúcemu výroku týkajúcemu sa zamietnutia žaloby v časti náhrady mzdy) žalovaná podala dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 2Cdo/171/2018 z 27. júna 2019 odmietol.

8. Proti uzneseniu najvyššieho súdu z 27. júna 2019 žalovaná podala ústavnú sťažnosť. Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 33/2020 z 24. novembra 2020 vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením z 27. júna 2019, toto uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

9. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2Cdo/323/2020 z 28. júla 2022 dovolanie žalovanej zamietol. Aj proti tomuto rozhodnutiu sa žalovaná bránila podaním ústavnej sťažnosti, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. IV. ÚS 121/2023 z 5. septembra 2023 a rozsudok najvyššieho súdu z 28. júla 2022 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Napokon najvyšší súd, opätovne rozhodujúc o dovolaní žalovanej proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 2Co/138/2016 z 29. novembra 2017, rozsudkom sp. zn. 4CdoPr/2/2024 z 28. novembra 2024 toto zamietol a vec je ďalej vedená pred mestským súdom, ktorému bol spis vrátený 17. decembra 2024. Napadnuté konanie teda nie je skončené, čo sa týka výšky náhrady mzdy a otázky náhrady trov konania. Mestský súd uskutočnil 11. septembra 2025 vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 17. január 2026 a z dôvodu omylu bol termín zmenený na 17. február 2026. Pojednávanie sa však pre sťahovanie súdu nekonalo a termín je aktuálne určený na 19. máj 2026.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Argumentáciu sťažovateľa v ústavnej sťažnosti možno zhrnúť tak, že z dôvodu celkového trvania napadnutého konania od roku 2003 došlo k zásahu do jeho práva na súdnu ochranu

a tiež k odňatiu majetkových práv sťažovateľa, pretože nemôže užívať pokojne svoj majetok. V napadnutom konaní podľa neho dochádza k extrémnym priet'ahom, keďže samotná dĺžka konania začatého podaním žaloby v roku 2003 je absolútne neprimeraná a nadobudla charakter odopretia spravodlivosti (*denegatio iustitiae*).

12. Sťažovateľ tvrdí, že v dôsledku postupu mestského súdu (predtým okresného súdu) v napadnutom konaní, v ktorom síce bolo právoplatne rozhodnuté, čo sa týka právneho základu, teda že skončenie jeho pracovného pomeru výpoveďou z 18. novembra 2002 je neplatné a jeho pracovný pomer naďalej trvá, nebolo konanie ako celok skončené, a teda takmer 22 rokov (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) pretrváva stav jeho právnej neistoty. Zdôrazňuje, že ide o pracovnoprávny spor, pri ktorom je potrebné konať rýchlejšie a promptnejšie. V tejto súvislosti akcentuje, že prvoinštančný rozsudok bol trikrát zrušený, v čom vidí nesústredenú a neefektívnu činnosť súdu.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

13. Ústavný súd vyzval mestský súd na vyjadrenie sa k podanej ústavnej sťažnosti, ktorého predsedníčka uviedla, že sťažovateľ podal v priebehu konania niekoľko sťažností na priet'ahy predsedovi okresného súdu, pričom žiadna zo sťažností nebola vyhodnotená ako dôvodná s poukazom na to, že priet'ahy v konaní boli zavinené krajským súdom a najvyšším súdom. Vyjadrila názor, že v čase, keď sa konalo o opravných prostriedkoch (riadnom a mimoriadnom), okresný súd a následne ani mestský súd ako jeho právny nástupca nemohol objektívne vo veci konať, keďže nemal k dispozícii súdny spis. Ďalej poznamenala, že sporové strany uzavreli 9. marca 2023 dohodu o sporných nárokoch, od ktorej sťažovateľ 24. marca 2023 písomne odstúpil. Pokiaľ ide o predmet konania, uviedla, že pracovnoprávne spory tvoria bežnú súčasť rozhodovacej praxe súdov a v posudzovanom prípade nejde ani o vec skutkovo či právne náročnú. K správaniu sťažovateľa podotkla, že aj to je okolnosť, ktorá vplýva negatívne na dĺžku konania, keďže aj posledné odročenie pojednávania zaviniť práve právny zástupca sťažovateľa, ktorý bezprostredne pred pojednávaním doručil súdu rozsiahle vyjadrenie, ktoré objektívne nemohlo byť doručené žalovanej tak, aby bola zachovaná lehota na prípravu. Uzavrela, že nič nenasvedčuje tomu, že súd nepostupuje v konaní efektívne a procesné úkony nerealizuje v primeraných a objektívne možných lehotách, a preto posúdila ústavnú sťažnosť ako nedôvodnú.

III.2. Replika sťažovateľa:

14. Vyjadrenie mestského súdu ústavný súd doručil sťažovateľovi, ktorý vo svojej replike v podstatnom uviedol, že mestský súd relevantným spôsobom nerozporoval jeho tvrdenia a vôbec nespochybnil podstatu jeho ústavnej sťažnosti, práve naopak, popisujúc priebeh sporu, potvrdil porušenie označených práv sťažovateľa v napadnutom konaní, v dôsledku čoho sťažovateľ zotrúva na svojom návrhu a žiada mu vyhovieť. Poukázal na to, že hneď v úvodnej fáze konania došlo k priet'ahom zo strany okresného súdu, keď k vydaniu prvého rozsudku došlo až po takmer siedmich rokoch od podania žaloby. Zdôraznil, že v tom čase mal 39 rokov a namietané konanie

tak predstavuje podstatnú časť jeho života a stále nie je v jeho veku 61 rokov ako celok právoplatne skončené. To považuje za exemplárny príklad odmietnutia spravodlivosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj so stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty) a práva vlastniť majetok a práva pokojne užívať majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, čl. 17 ods. 1 charty a čl. 1 dodatkového protokolu) postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) v napadnutom konaní, v ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté o žalobe sťažovateľa z roku 2003 (o jeho čiastkových nárokoch).

17. Iba rýchla ochrana subjektívnych práv môže byť dostatočne spravodlivá a účinná, šetriaca náklady nielen účastníkov konania, ale aj samotného súdu a pôsobí aj preventívno-výchovne či stabilizujúco a dôveryhodne na ostatných občanov. Extrémne dlhé konanie zo strany všeobecného súdu *prima facie* odôvodňuje vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vo vzťahu k strane, ktorá je subjektom takéhoto konania (m. m. IV. ÚS 209/2022).

18. Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) konštatoval, že vo výnimočných prípadoch môže byť príliš dlhé trvanie súdneho konania považované za zásah do práva na prístup k súdu a neodôvodnená absencia konečného rozhodnutia počas obzvlášť dlhého obdobia môže predstavovať až odmietnutie spravodlivosti (rozsudok vo veci Vassilios Athanasiou a ďalší proti Grécku z 21. 12. 2010, č. 50973/08, bod 52).

19. V súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 118/2019).

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Základnou povinnosťou súdu a sudcu

je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so svojou žalobou.

21. Aj bez podrobného skúmania priebehu napadnutého konania a bližšieho posudzovania uvedených kritérií možno konštatovať, že celková alarmujúca dĺžka trvania súdneho sporu na súde prvej inštancie (aj pri zohľadnení období, v ktorých konal vo veci krajský súd, resp. najvyšší súd o podaných opravných prostriedkoch) výrazne vybočila z rámca požiadavky dosiahnutia konečného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote a že ničím neospravedliteľným zdĺhavým a neefektívnym postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) v napadnutom konaní došlo k neprimeraným priet'ahom, čím bolo nesporne zasiahnuté do ústavne zaručeného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd však vzhľadom na to, že s'ťažovateľ v petite ústavnej s'ťažnosti takýto návrh neuviedol, týmto nálezom nevyslovil porušenie (aj) základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

22. Ústavný súd už niekoľkokrát judikoval, že ani právne či skutkovo náročnejší prípad nesmie trvať v právnom štáte dlhú dobu. Časový horizont toho, kedy sa strane konania dostáva konečného rozhodnutia vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou meradla celkovej spravodlivosti podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Čím je tento časový horizont dlhší, tým viac sa rozostavajú kontúry spravodlivosti v očiach dotknutých strán v konaní, ako aj vo všeobecnom vnímaní verejnosti a verejnej mienky. Neprimeraná dĺžka konania sa potom priamo odráža v dôvere občana v štát, jeho inštitúcie a právo, čo je základnou podmienkou na fungovanie legitímneho demokratického a právneho štátu (m. m. I. ÚS 688/2014).

23. K s'ťažovateľom namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť predovšetkým v dôsledku extrémnej dĺžky napadnutého konania, ústavný súd poznamenáva, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu z týchto dôvodov však napriek tomu môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné priet'ahy (spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou), ako aj celková doterajšia dĺžka preskúmaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmet konania, teda to, čo je pre s'ťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 242/07 – *a contrario*). Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vykonanie spravodlivosti s neprimeraným (extrémnym) oneskorením vo svojej podstate ohrozuje základné právo na súdnu ochranu, a tým aj dôveryhodnosť justície (m. m. IV. ÚS 184/2010, IV. ÚS 13/2018).

24. Ústavný súd, aplikujúc uvedené právne názory na vec s'ťažovateľa, konštatuje, že z hľadiska právnej a faktickej zložitosti veci, jej významu pre s'ťažovateľa a skutočnosti, že od podania žaloby uplynulo takmer 23 rokov bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej, je ústavný súd toho názoru, že uvedený stav je nezlučiteľný s požiadavkami vyplývajúcimi z podstaty základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Dlhodobé trvajúce súdne konanie bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej totiž vo svojej podstate možno kvalifikovať vo vzťahu k s'ťažovateľovi ako odmietnutie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*). Rezumujúc všetky skutočnosti vo veci s'ťažovateľa, ústavný súd rozhodol tak, že postupom mestského súdu (predtým okresného súdu)

v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty (bod 1 výroku tohto nálezu).

25. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva vlastníť majetok, ústavný súd uvádza, že predmetom vlastníckych práv tak, ako sú garantované v čl. 20 ústavy, sú nie len hnuteľné a nehnuteľné veci, ale pod tento pojem je možné zaradiť aj iné práva majetkového charakteru. Ústavný súd už judikoval, že v tejto súvislosti môže ísť aj o práva a iné majetkové hodnoty (II. ÚS 19/97). Aj EŠLP konštatoval, že súdne konania, ktoré trvajú niekoľko desaťročí, ak zabraňujú v riadnom užívaní vlastníctva, majú povahu porušenia práva na pokojné užívanie majetku (rozsudok vo veci Erkner a Hofauer proti Rakúsku z 23. 4. 1987, č. 9616/81).

26. Vo veci sťažovateľa ide o pracovnoprávny spor, ktorého predmetom je okrem už právoplatne určenej neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou aj nárok na náhradu mzdy s príslušenstvom. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) v napadnutom konaní došlo v dôsledku zbytočných prietahov aj k porušeniu základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 17 ods. 1 charty, ako aj práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

27. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

28. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie označených základných práv sťažovateľa, prikázal mestskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu), a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza, keďže napadnuté konanie ako celok nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti ešte právoplatne skončené (a to ani neprávoplatne).

29. Poukazujúc na doplneniami upravený petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si od mestského súdu uplatnil primerané finančné zadosťučinenie 63 000 eur, ktoré odôvodnil pocitom bezmocnosti, ako aj dlhotrvajúcim stavom právnej neistoty a pocitom márnosti z nespravodlivosti, nemožnosti včasného a účinného uplatnenia svojich práv a straty viery v spravodlivosť a vo včasnú ochranu svojich práv.

30. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012). Vo veci sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy, pričom ústavný súd pri jeho určení vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

31. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, predovšetkým doterajšiu (z ústavného hľadiska absolútne neakceptovateľnú) dĺžku napadnutého konania spôsobenú v rozhodujúcej miere pomalou a neefektívnou činnosťou mestského súdu (predtým okresného súdu), ako aj predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa, berúc do úvahy aj doterajšiu rozhodovaciu prax ústavného súdu týkajúcu sa výšky priznaného finančného zadosťučinenia v porovnateľných veciach, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia 11 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku uplatneného nároku ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

32. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

33. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení platnom v relevantnom období [(ďalej len „vyhláška“); § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 predstavuje sumu 371 eur a režijný paušál sumu 14,84 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu). Výsledná suma, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľovi ako náhradu trov právneho zastúpenia, celkovo predstavuje sumu 771,68 eur a po zvýšení o 23 % daň z pridanej hodnoty, pretože jeho právna zástupkyňa je platiteľom tejto nepriamej dane, sumu 949,17 eur. Náhradu za tretí úkon právnej služby – vyjadrenie z 28. novembra 2025 ústavný súd sťažovateľovi nepriznal, pretože obsah doručeného vyjadrenia nepovažoval za taký, ktorý by prispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci.

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

35. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu